



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 2. Quotuplex sit terminus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

nem ad componendam propositionem, & consequenter ad terminandam resolutionem eius. Aut certe, ut multas inutiles controuersias, quas hic Recentiores excitant, vno icu præcidam; terminum ego apello vniuersè, deincepsque appellabo semper, quamlibet partem aptitudinalem propositionis.

Quamlibet, inquam partem aptitudinalem propositionis logicam, siue cuius dumtaxat apud Logicos habetur ratio: quales sunt ex vocalibus dictiones inter se distinctæ & ex mentalibus conceptum formales, tum obiectiui distincti etiam inter se. Quamquam enim dictiones, & consequenter propositiones ex eis composita ex litteris insuper, & syllabis componantur: quia tamen compositio hæc non sub logicam; sed sub grammaticam considerationem cadit, ideo litteræ, & syllabæ nec partes logicæ propositionis, nec termini dicenda veniunt; sed integræ dictiones dumtaxat. Et quamuis conceptus obiectiui sæpe non sint partes re ipsa, & physice propositionis obiectiue; sed tantum per rationem nostram, seu logicè; termini nihilominus distincti inter se dicendi veniunt: quia ad id distinctio eorum rationis, seu logica sufficit.

Itaque terminus in vniuersum dicitur qualibet dictio apta ad componendum simul cum aliis propositionem siue vocalem, siue scriptam, & qualibet apprehensio simplex ei correspondens apta ad componendum simul cum aliis propositionem mentalem, quam vocant formalem; & quilibet conceptus obiectiuus correspondens utrique aptus ad componendum simul cum aliis distinctis à se, seu realiter, seu per rationem propositionem obiectiuam. Qui omnes sub Aristotelica termini definitione aptitudinaliter sumpta comprehenduntur, quæ, ut sic, in hanc recidit, iuxta dicta: *Terminus est pars aptitudinalis propositionis*, nimirum logica, seu cuius consideratio spectat ad logicos, vti explicuimus. Ex quo patet, nullam eiusmodi partem quoquo modo constitutiuam intrinsecè propositionis, siue ut extremum, siue ut copula extremorum, siue aliter quomodolibet à ratione, siue conceptu termini excludi debere.

QVÆSTIO II.

Quotuplex sit terminus.

Terminus sumptus vniuersè, quâ ratione q. 1. definitus est, multifariam venit diuidendus, ut sequitur.

Diuisio 1.

Primò enim diuiditur terminus in mentalem, vocalem, & scriptum.

Mentalis dicitur; qui in mente, siue intellectu nostro suam sedem habet. Hic autem est duplex: alius formalis consistens in apprehensione simplici, quâ intellectus quilibet apprehendit; alius obiectiuus consistens in obiectiuo conceptu per ipsam apprehensionem simplicem apprehenso. Vterque autem rursus diuiditur in vltimatum, & non vltimatum. Vltimatus dicitur, qui concipitur de quâvis re significatâ per vocem: non vltimatus, qui concipitur de ipsâ voce significante rem.

Iam verò terminus vocalis quælibet dictio est apta componere propositionem prout ore prolata. Terminus verò scriptus eadem dictio prout scripta. Vterque autem (qui ut condistinctus ab obiectiuo significato per illam formalis etiam dici solet) signum quoddam ad placitum est alicuius termini mentalis tum formalis, tum obiectiui, significans scilicet obiectiuum quidem primariò, & directè; formalem autem ipsi correspondentem secundariò, & indirectè; id quod terminus vocalis præstat per se immediatè: Scriptus verò medio vocali, ad quem immediatè significandum est institutus. Quæ omnia, ut perspicua fiant,

Noto primò: Signum ab August. lib. 2. de *Doctrina Christi*. cap. 1. & lib. de *principijs dialecticæ*. cap. 5. sic definiti. *Signum est, quod se ipsum sensui, & præter se aliquid aliud animo manifestat.* Ex quâ definitione communiter recepta constat, signum aliquid sensibile debere esse, per quod cognitum intellectus ducatur ad cognoscendum aliud. Vnde cognitio ipsa, quæ non prout cognita; sed per se formaliter manifestat obiectum improprie ab aliquibus appellatur signum formale, appellantibus signum instrumentale id, quod August. definiuit. Et quod dumtaxat loquendo proprie signum absolute, & simpliciter videtur dicendum. Tamen nonnulli signum latius accipiant pro omni eo, quod quoquo modo dicit in alicuius veritatis cognitionem. Quâ acceptione suppositâ, diuisio signi in formale, & instrumentale locum habebit. Verum in his solum potest esse dissidium de modo loquendi. Videatur noster Lynce *tom. 1. sua Philosophia*, lib. 6. tract. 1. 6. cap. 1. & 2.

Est autem signum in primis triplex. Aliud naturale; aliud ad placitum; aliud ex consuetudine. Naturale est quod naturâ suâ notificat aliud; ut fumus ignem, gemitus dolorem, risus lætitiâ, & alia huiusmodi. Ad placitum est, quod ex hominum institutione aliud notificat; ut ramus pro foribus appensus vinum vendibile; sonitus cymbali sacrorum celebrationem; voces, & scripturæ res cognoscendas; & alia id genus. Voces quippe, non naturalia, ut quidam Pythagorici voluerunt; sed ex arbitrio hominum, atque adeò ad placitum signa esserent, certa cæterorum omnium sententia est; cum quo stat earum aliquibus, accepto à rebus significatis aliquo fundamento, fuisse significationem impositam, ob analogiam scilicet quamdam, quam earum sonus cum ipsis rebus habet. De quo videndus Lynce *suprà tractat. 2. cap. 2.* Ex consuetudine denique signum dicitur, quod suppositâ consuetudine oriundâ ab hominum arbitrio aliud notificat quoquo modo; ut mappa super mensam extensæ prandium mox futurum: & vniuersum quilibet solitum ab hominibus fieri id, quod ex eo regulariter sequi solet. Deinde, signum ad placitum aliud doctrinale est; aliud artificiale. Doctrinale dicitur, quo vtitur ad manifestandum aliis, quæ interius noscimus; & ad doctrinas propterea, seu scientias comparandas subseruit: huius generis sunt voces siue prolatae, siue scriptæ. Artificiale autem dicitur, quo alterius negotij peragendi admonemur, cuiusmodi sunt ramus appensus, sonitus cymbali, & similia. Relictis ergo cæteris signis, agendūque de solo signo ad placitum doctrinali.

Noto secundò: Etsi nonnulli videantur docere, per terminum vocalem ita significari vtrumque mentalem, formalem scilicet, & obiectiuum, ut primariò, & immediatè formalis, secundariò autem

tem, & mediâ obiectiui significetur; communem tamen, & veram sententiam esse, utrumque significari immediatè: Ita tamen, vt obiectiui primariò, & directè; formalis verò secundariò, & indirectè significetur. Quod certè non ita intelligendum est (sicut multi intelligunt) vt imponentes significationem vocibus solum intenderint per eas significare res cognitâs, indeque per accidens, & præter intentionem sequatur, vt ipsas etiam cognitiones significant. Hoc enim falsum est. Intenderunt etenim commercium hominum, iuxta Aristotelem in Politicis, Plat. in Cratyllo, & omnes, quod maxime in communicatione, & manifestatione cognitionum internarum consistit; sed ita est intelligendum, vt ex primariâ intentione intenderint significare res proptè cognitâs, quod est intendisse significare utrumque, res scilicet, & earum internas cognitiones; res tamen directè, cognitiones verò in obliquo, siue de connotato. Quo fit, vt voces diuerso modo res, atque earum cognitiones significant: pro rebusque subinde, non item pro cognitionibus accipiantur. Quo, quædam sententia manet reiecta, quam Lyncè *supra* tract. 2. cap. 3. conatur contra communem adstruere. Significat itaque terminus vocalis utrumque mentalem, formalem scilicet, & obiectiuum per se primariò, & directè, quantum est ex parte intentionis significationem eius instituentis: quantum verò est ex parte modi significandi, directè quidem solum significat obiectiuum; formalem verò ex connotato, siue indirectè, atque ita pro obiectiuo solum accipitur, siue vsurpatur, siue supponitur. Utrumque tamen significat modo dicto immediatè, in quo differt à termino scripto. Termini enim scripti, licet sint pariter instituti, sicut vocales, ad significanda obiecta cognita directè, & cognitiones eorum de connotato, vt explicatum est. Hoc tamen non immediatè; sed medijs ipsis vocalibus præstant, quos immediatè significant, significando eorum syllabas ore prolatas per coniunctionem litterarum, ex quibus constant. Ob id paucis litteris omnia vocabula omnium linguarum scribi possunt medijsque illis per terminos scriptos eis respondentes omnia ipsorum obiecta significari. De quo valde mirati sunt. Sinæ qui cum suis terminis scriptis non immediatè vocales; sed obiecta eorum significant, tot figuris diuersis ad suas scripturas indigebant, quot erant obiecta significanda per scripturas ipsas. Vnde oriebatur, vt vix posset homo per totam vitam discere integram artem scribendi, isque proinde doctior haberetur, qui plura scribere, eorum depictis figuris sciret. Ob id etiam omnia vocabula omnium linguarum scripta ab iis itidem, qui eorum significationum ignorant, legi possunt. Quo casu legentes scripturam planè sciunt quid termini scripti significant immediatè nempe vocabula, nescientes, quid significant mediâ, nempe obiecta per ipsa vocabula significata. Ex quibus patet, quid, & quâ ratione significant termini vocales, & scripti.

¹¹ Porro termini vocales (tantumdemque de scriptis, suâ seruata proportionem censendo) ad duo capita reuocantur, nempe ad Nomen, & Verbum. Nomen, iuxta Arist. lib. 1. Periherm. cap. 2. est vox significatiua ad placitū sine tempore, cuius nulla pars significat separatâ. Per particulam sine tempore distinguitur nomen à verbo, iuxta statim dicenda; subsequens autem sensus est; nullam partem nominis sumptam seorsum significare quidpiam,

dum nomen cum aliis componit, præter id, quod omnes significant simul, & indiuisum; id namque proprium est partim cuiusvis vocabuli simplicis logicè, quale nomen est. Vnde, rursus fit, vt nulla pars nominis, aut cuiusvis vocabuli simplicis logicè significet separatâ ab aliis, id quod simul, & indiuisum iuncta cum aliis significabat. Vocabulum quippè logicè simplex est, quod simplicem significationem habet, id est, indiuisum conuenientem omnibus syllabis; atque adeo partibus eius, quasi physicis, vt sunt *Homo, Angelus, Lapis*, &c. cum tamen complexum, siue compositum logicè sit, quod habet significationem compositam: quia coalescit ex pluribus vocabulis seorsum propriam significationem habentibus, ac retinentibus intra complexum ipsum, siue compositum ex illis, vt sunt: *Homo doctus: Angelus fortis: videns lapidem*, & similia. Omitto duas alias particulas, quibus definitionem nominis propositam limitat Aristoteles, quia puro, aptius eam absque tali limitatione relinqui, vt omnes dictiones logicè simplices præter verbum, reductæ ad vnum nomen possint sub illâ comprehendi: quò ad nomen, & verbum, proptè oportet, omnes vocales termini reducantur compendij simul, & claritatis causâ.

Est autem verbum ex eodem Aristotele *supra* cap. 3. *Quod significat tempus, cuius nulla pars significat seorsim; & est semper eorum, quæ de altero prædicantur, nota.* Dicitur autem verbum significare tempus: quia proprium obiectum eius est actus, proptè habens actualiter esse in aliquâ differentiâ temporis præteriti, præteriti, aut futuri, proptè ex dictis latius *supra* distinct. 2. quæst. 4. præterim *hypoth.* 4. compertum est, in quo potissimum discriminatur Verbum à Nomine. Dicitur deinde esse semper notam, siue signum eorum, quæ de altero prædicantur: quia in quavis omnino propositione, potissimum, propriissimumque prædicatum est semper significatum verbi, vt in eadem etiam *quæst.* 4. *consect.* 1. latius est explicatum. Nullam autem esse possibilem propositionem vocalem sine verbo, sicut nullum est possibile iudicium, quod non habeat pro obiecto significatum verbi, ex doctrinâ eiusdem quæstionis, quæ ad rem recolenda, palam est. Cæteræ, definitionis particulæ ex se, & ex dictis satis sunt notæ.

Hæc dicta de terminis vocalibus, & scriptis significatiuis, siue aliud à se significantibus, qui propterea propriè sunt signa. Sunt tamen insuper termini dictiones non significatiuæ, siue aliud à se non significantes, quatenus pro se possunt poni in propositione, vt si dicas: *Blurri est vox.* Quo etiam pacto dictiones significatiuæ pro se in propositione positæ termini sunt, vt si dicas: *Homo est nomen.* De quo iterum redibit sermo, *quæst.* 3.

Diuisio 2.

Terminus vniuersè sumptus in subiectum, & prædicatum propositionis diuiditur.

Quæ diuisio à munere, quod exercet terminus intra propositionem subiecti, aut prædicati desumitur. Est autem subiectum id, de quo aliud, vel affirmatur, vel negatur; prædicatum autem id, quod vel affirmatur, vel negatur de ipso subiecto. Omnis quippe propositio immediatè ex subiecto, & prædicato composita est. Erunt autem subiectum, & prædicatum aut vocalia, aut scripta,

pta, aut mentalia siue formalia, siue obiectiua penes naturam propositionis ex illis composita aut vocalis, aut scripta, aut mentalis, siue formalis, siue obiectiua. Et pradicatum quidem potissimum propositionis vocalis semper est verbum; mentalis autem obiectiua significatum verbi, ut dicebam paulo ante. Sicut semper est subiectum potissimum illius quidem nomen, huius autem significatum nominis. Quanquam enim aliquid spectans ad verbum interdum pro subiecto ponatur, ut cum dicimus: *intelligere est bonum*, tunc id non per modum verbi; sed per modum nominis ponitur, ut satis ex se apparet. Nil tamen verat cum verbo ex parte pradicati poni aliquod, aut aliqua nomina; & cum nomine ex parte subiecti poni aliquod, aut aliqua verba, ut quadam syncategoremata pradicati, & subiecti; sapè enim subiecto categorematice, quod potissimum subiectum dicimus, & pradicato categorematice, quod potissimum pradicatum vocamus, nonnulla syncategoremata solent apponi, ut iam iam explicabo. Etenim.

Diuisio 3.

- 15 Terminus vniuersè etiam sumptus alius categorematicus, & alius syncategorematicus est: quorum primus categorema, secundus syncategorema soleritem vocari.

Terminus categorematicus dicitur, qui per se solus potest poni in propositione tanquam subiectum, aut pradicatum eius, ut *homo: Petrus currit, legit, & similes*. Tenuius verò syncategorematicus est, qui non per se solus; sed tantum aliis adiunctus potest poni in propositione ex parte subiecti, aut pradicati, ut *hominis, Petri, velociter, tardè, qui, & alij huiusmodi*; sapè autem integra aliqua propositio est syncategorema alterius, ut *Petrus, qui currit, mouetur: homo legit librum, quem emit, &c.* Quomodo autem syncategoremata aut ex parte pradicati propositionis posita ipsam propositionem constituent: atque adeò diuersam faciant, sub eiusque aut affirmationem, aut negationem cadant, ex dictis *disput. 2. quest. 4. consecretur. 5.* sumendum est.

Diuisio 4.

- 16 Terminus vniuersè etiam sumptus alius est abstractus, alius concretus, alius adiectiuus, alius substantiuus, alius absolutus, alius relatiuus, alius connotatiuus.

Abstractus dicitur ille, qui prae se fert aliquid quasi secundum se præcisè consideratum, ut *potentia, lectio*. Concretus verò ille, qui prae se fert idem ut coniunctum cum alio quopiam, tanquam cum subiecto, ut *potens, legens*. Terminus autem substantiuus est, qui dicitur ex æquo, & directe quaecumque dicitur, ut *homo corpus, & animam; potens sumptum pro composito ex subiecto, & potentia. Adiectiuus autem est, qui dicitur vnum in recto, & aliud tanquam adiectum illi in obliquo; potens sumptum pro habente potentiam: legens sumptum pro exequenti lectionem. De quibus plura dicta *suprà disput. 2. q. 4. præsertim consecret. 3.* videnda sunt. Terminus absolutus est, qui prae se fert aliquid sine respectu ad aliud, ut *homo, Angelus*. Relatiuus, qui cum respectu ad aliud, ut *pater, Dominus*. Connotatiuus denique, qui cum connotatione alterius, ut *coexistens, coniunctus*.*

De quibus etiam plura loc. cit. & disputat. 14. questione 1.

Diuisio 5.

Terminus vniuersè etiam sumptus alius est singularis, alius communis, & uterque aut positius, aut negatiuus. Communis autem alius est distributus, alius collectiuus, alius vagus, alius indefinitus. Tum alius transcendens; alius non transcendens.

Singularis est, qui solum conuenit vni indiuiduo, ut *Socrates, hic homo*: Communis, qui conuenit pluribus, ut *homo, animal*. Positiuus, qui aliquid ponit in rebus, ut *Socrates, homo*. Negatiuus, qui aliquid remouet, ut *negatio, cecitas*. Distributus autem est terminus communis, qui ligno aliquo vniuersali, vel præuia negatione affectus, plura, & singula, quibus conuenit diuisione, siue distributive dicitur; ob idque etiam diuisiuus, siue distributiuus vocatur, ut *omnis homo, nullus lapis*, ipseque lapis in hac propositione: *Socrates non est lapis*. Collectiuus verò est, qui aut nullo signo, aut vniuersali affectus; plura, quibus conuenit, dicitur collectiue, siue indiuisim: ut *multitudo, numerus, & omnes Apostoli* in hac propositione: *Omnes Apostoli sunt duodecim*. Vagus est, qui affectus signo aliquo vago, seu disunctione ea plura, quibus conuenit, dicitur vagè, seu sub disunctione, id est, vnum, vel aliud, vel aliud, &c. omnibus recensitis; ut *Aliquis homo: quoddam animal*, qui etiam terminus particularis, & signum, quo afficitur particulare dici solet à Logicis; ceterique termini, pro ut distincti ab illo, determinati nuncupantur: quia non vagè, sed determinatè dicunt quaecumque dicunt, siue plura sint, siue vnum. Indefinitus denique terminus est, qui, cum sit communis, nulloque signo affectus indifferens ex modo suo significandi manet, ut modo pro vno, eoque, vel determinato, vel vago; modò pro multis, hisque, vel pluribus, vel paucioribus supponatur, iuxta naturam aliorum terminorum, quibus adiungitur; re tamen ipsa, & in actu exercito nunquam cum ea indifferentia, atque adeo neque indefinitus existit: huiusmodi sunt *homo, animal, & ceteri termini communes*. *Animal*, enim in hac propositione: *Aliquis homo est animal*, accipitur pro vno animali vago, quod cum homine ex parte subiecti vagè sumpto identificatur. In hac verò: *omnis homo est animal* accipitur per quandam distributionem accommodatam pro omnibus animalibus, quæ sunt identificata cum hominibus, non item pro reliquis, iuxta dicenda *quest. 3.* & in hac: *Nullus lapis est animal* pro omnibus omnino animalibus distributiuè. Pariterque in cæteris. Iam verò terminus transcendens est qui de omnibus partibus seu physicis, seu metaphysicis eorum omnium, quibus conuenit, formaliter dicitur, ut *ens, bonum*. Non transcendens autem, qui non item; ut *uiuens, animal, &c.* De quibus omnibus plura in superioribus *disput. 2. q. 3. & disput. 5. q. 2. & disput. 10. q. 2. & disput. 17. q. 2.*

Diuisio 6.

Terminus vniuersè etiam sumptus, alius est simplex, siue incomplexus; alius complexus.

Simplex est, qui ex aliis terminis non est compositus, tametsi componatur ex partibus, quæ non sunt termini, iuxta ea, quæ in præcedentibus diximus. Com

Complexus verò est, qui ex aliis terminis est compositus quouis modo. Vnde, terminus complexus, & oratio in idem recidunt, quod ad rem attinet. Si tamen oratio sumatur non solum pro aggregato pluriū dictionum, vti eam sumpsit Arist. lib. 1. *Periherm. cap. 4.* sed insuper pro aggregato pluriū conceptuum, cum obiectiuorū, cum formalium ipsis dictionibus respondentium, vti sumi impræsentiarum expediet, vt quemadmodum terminus complexus, ita etiam oratio in mentalem vocalem, & scriptum, rursusque mentalem, & obiectiuam diuidenda veniat, iuxta dicta *diuis. 1.*

Diuisio 7.

19 Terminus vniuersè etiam sumptus, alius primæ, alius secundæ intentionis est.

Terminus primæ intentionis est, qui præ se fert aliquid reale, vt *homo, Angelus, lapis, &c.* Terminus verò secundæ intentionis est, qui præ se fert aliquid rationis, siue coniunctum ab intellectu, vt vniuersale, genus, species, &c.

Diuisio 8.

20 Terminus sumptus specialiter pro vocali, atque adeo etiam pro scripto, alius est vniuersus; alius æquiuocus; alius analogus; alius denominatiuus. Tum alius primæ, alius secundæ impositionis. Tum alius finitus, alius infinitus.

De vniuerso, æquiuoco, analogo, & denominatiuo satis est dictum *disp. 17. q. 22.* Terminus primæ impositionis dicitur, qui significat res, vt *homo, lapis, &c.* Secundæ verò impositionis, qui significat voces significantes res, vt *Nomen, Verbum, &c.* Terminus finitus dicitur, qui determinat id, quod significat, vt *Homo, Angelus.* Infinitus autem, qui non determinat id, quod significat, sed id, quod non significat, vt *non Homo, non Angelus,* sumptæ particulæ non infinitanter; non verò negatiuè. Priori enim modo sumptæ, non *homo* significat cetera omnia præter hominem; posteriori autem modo sumptæ, non *homo* significabit negationem hominis dumtaxat. Quo secundo modo sumitur semper, quoties iungitur verbo, & negatiuam reddit propositionem, cuius verbum potissimum est prædicatum, iuxta dicta *n. 12.*

Diuisio 9.

21 Termini pluraliter sumpti, alij sunt pertinentes, alij impertinentes. Pertinentes autem alij sequelâ, alij repugnantia sunt tales. Rursus pertinentes sequelâ, alij conuertibiles sunt, alij non conuertibiles.

Hæ locutiones sunt logicorum fundatæ in connexionione, oppositioneque terminorum. Quare satis foret eos in connexos, & non connexos in oppositosque, & non oppositos diuidere; diuisâ subinde connexionione, oppositioneque eorum in suas species, iuxta dicta à nobis *suprà disp. 14.* Etenim pertinentes dicunt, quando ex vno ad alium bene arguitur. Si affirmatiuè quidem, pertinentes sequelâ; vt: *est homo: ergo risibilis*; si negatiuè verò, pertinentes repugnantia, vt: *est calidum: ergo non frigidum.* Bonitas autem consequentiæ ab vno ad alterum affirmatiuè in connexionione; negatiuè verò in oppositione vnius cum altero fundatur. Vnde, pertinentes repugnantia semper sunt mutuo tales: quia oppositio semper est mutua. Pertinentes au-

tem sequelâ aliquando sunt mutuo tales, quo casu dicuntur conuertibiles, aliquando verò non mutuo, quo casu dicuntur non conuertibiles quia connexionio aliquando mutua, aliquando non mutua est. Videantur cetera ad rem spectantia cum ceteris connexionionis, oppositionisque diuisionibus loco citato. Impertinentes verò terminos appellant Logici, qui inter se, nec connexionionem, nec oppositionem habent; proindeque ex vno ad alterum nec affirmatiuè, nec negatiuè licet arguere, vt *album, & dulce.*

QVÆSTIO III.

Quid sit suppositio termini:
& quomplex?

Suppositio termini est acceptio termini pro re, 22
quam significat, aut pro se. Cum enim, vt ait Arist. lib. 1. *Elench. cap. 1.* res ipsas in disputationem non possimus adducere, vocibus protebus per ipsas significatis vtimur, vt medijs illis de rebus ipsis disputemus, nisi disputatio sit de vocibus, quo casu voces à nobis pro se ipsis in disputatione accipiuntur. Quod ipsum est eas, aut pro rebus significatis, aut pro se ipsis inter disputandum supponi. Vnde patet, suppositionem termini vocalis dumtaxat affectionem, seu proprietatem esse.

Hinc suppositio imprimis diuiditur in materialem, & formalem. Materialis dicitur acceptio termini pro se ipso, vt cum dicimus: *Homo est vox.* Formalis verò acceptio termini pro re, quam significat, vt cum dicimus: *Homo est animal.* In primâ enim propositione terminus *homo* pro se ipso; in secundâ verò pro re quam significat, capitur. Quod ex diuersitate prædicati ipsi attributi venit diiudicandum. Porro, suppositio formalis alia propria, est alia; impropria. Propria est vsurpatio termini pro re, ad quam postea significandam primò est impositus, vt cum dicimus: *Homines ridet.* Impropria verò vsurpatio termini pro re, ad quam postea significandam titulo alius habitudinis translatus est, vt cum dicimus: *Prata ridet.* Ridere quippe de hominibus propriè; de pratis autem dicitur translative. Rursus, suppositio propria, alia dicitur simplex; & est acceptio termini pro re, vt subest conceptui secundæ intentionis, vt, si dicas: *Animal est genus.* Alia dicitur personalis; & est acceptio termini pro re, vt subest conceptui primæ intentionis, vt, si dicas: *Animal est sensibile.* Quid sit autem conceptus secundæ intentionis: & quid primæ ex dictis q. 2. *diuis. 7.* notum est.

Deinde suppositio personalis, alia singularis est: 24
alia communis. Singularis est acceptio termini singularis pro significato singulari. Communis autem acceptio termini communis pro significato communi, iuxta dicta de termino singulari, & communi q. 2. *diuis. 5.*

Præterea suppositio communis in distributi- 25
uam, copulatam, determinatam, & confusam diuidi solet. Distributiva est acceptio termini communis pro omnibus, & singulis significatis suis sumptis diuisim, vti accipitur terminus *Homo,* cum dicimus: *omnis homo est risibilis. Nullus homo est lapis.* Quæ rursus aut est distributiva pars singulis generum, id est, pro singulis significatis indiuiduis, vt in exemplis positis; aut pro generibus singulorum, id est, pro aliquo, vel aliquibus signifi-

ficatis